

Plany wynikowe

Wstęp

Od czasu reformy systemu edukacji w naszym kraju zmieniło się nieco pojęcie celu, jaki nauczyciel stawia sobie realizując program nauczania.

Do niedawna wymagania edukacyjne odnosiły się przede wszystkim do zmian w zakresie wiedzy ucznia, a więc przy planowaniu rozkładu treści nauczania, nauczyciel koncentrował się nad zakresem wiadomości koniecznych do opanowania przez ucznia. W tym celu dobierał optymalne metody nauczania i sposoby mierzenia osiągnięć w zakresie wiedzy.

Powyższy model planowania, realizowania programu nauczania i oceniania osiągnięć uczniowskich nauczyciele katecheci przynosili na lekcje religii (Szkoły Niedzielnej). Nie pomagał on w realizowaniu polecenia zawartego w Piśmie Świętym: „A bądźcie wykonawcami Słowa, a nie tylko słuchaczami...” (Jk.1,22). Wychowani jednak w takim, a nie innym systemie edukacji, nauczyciele katecheci chcąc prowadzić swoich uczniów w kierunku „wykonywania Słowa” musieli, posługując się intuicją bardziej niż zdobytą wiedzą, eksperymentować.

Reforma systemu edukacji pozwoliła również katechetom spojrzeć inaczej na wymagania stawiane uczniom w zakresie osiągnięć. Teraz, planując swoją pracę, nauczyciel przenosi akcent z zakresu wiadomości przeznaczonych do opanowania przez ucznia na osiągnięcia w dziedzinie umiejętności i postaw.

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 21 marca 2001 r. (Dz.U. Nr 29, poz. 323) nakłada obowiązek na nauczycieli wszystkich przedmiotów szkolnych sporządzania rocznych planów wynikowych. Plany takie powinny być gotowe na początku roku szkolnego, gdyż rodzice i uczniowie mają prawo do informacji o założonych zmianach, jakie mogą dokonać się w wiedzy, umiejętnościach i postawach ucznia w wyniku realizacji programu, oraz o wymaganiach edukacyjnych i sposobach sprawdzania osiągnięć uczniów.

Do podstawowych czynności przy sporządzaniu planu wynikowego należy:

1. Analiza programu.
2. Dobór podręczników i porównanie treści poszczególnych haseł programowych z rozdziałami w podręcznikach.
3. Zaplanowanie czasu niezbędnego do realizowania poszczególnych jednostek tematycznych.
4. Wyznaczenie celów w ujęciu operacyjnym (w formie zadań dla uczniów) dotyczących zdobycia wiadomości, umiejętności i kształtowania postaw, do poszczególnych jednostek tematycznych.
5. Określenie osiągnięć.
6. Określenie wymagań
 - a) osiągnięć podstawowych:
 - konieczne (K) – dopuszczająca (2)
 - podstawowe (P) – dostateczny (3)
 - b) osiągnięć ponadpodstawowych:
 - rozszerzający (R) – dobry (4)
 - dopełniający (D) – bardzo dobry (5)
 - wykraczający (W) – celujący (6)
7. Przewidzenie niezbędnych metod i środków do realizacji założeń.
8. Określenie sposobu diagnozowania (pomiaru osiągnięć ucznia).

Zadanie nałożone na nauczycieli z jednej strony przysparza im wiele dodatkowej pracy, z drugiej jednak pozwala rozciągnąć kontrolę nad przebiegiem procesu nauczania-uczenia się poprzez celowe działania prowadzące do zamierzonych rezultatów. Jeżeli zamierzonym przez nauczyciela rezultatem będzie „wysłuchanie i wykonanie przez ucznia Słowa Bożego”, to naznaczone cele nie będą dotyczyły jedynie opanowania informacji zawartych w Piśmie Świętym, ale przede wszystkim tego, co konkretnego z tą informacją uczeń może zrobić. Jak, w sposób wyraźny, jednoznaczny, dla ucznia osiągalny może ją wykorzystać, aby coś w swoim życiu lub otoczeniu zmieniać.

Zawarte poniżej plany wynikowe dotyczą podręczników do Programu Wychowania Biblijnego dzieci od 3 do 15 roku życia, wydanych i rozprowadzanych przez Misję Pokoleń. Plany wynikowe powstały w ramach prac zaliczeniowych na kursie pedagogiczno-kwalifikacyjnym dla katechetów Kościoła Zielonoświątkowego w Polsce (r.2004) i mogą służyć wszystkim zainteresowanym katechetom korzystającym z tego programu.

Wymagania edukacyjne w planach wynikowych zostały ujęte tak, aby najniżej oceniać wiedzę biblijną, natomiast najwyżej postawę ucznia wobec zdobywanych informacji. W żadnym razie nie mają na celu ocenianie wiary czy niedowiarstwa ucznia.

Anna Kuźnik